

AKADEMIA MUZYCZNA IM. IGNACEGO JANA PADEREWSKIEGO W POZNANIU

Przedmiot	Metodyka nauczania przedmiotów ogólnomuzycznych - kształcenie słuchu	Punkty ECTS	3
Koordynator przedmiotu	Prof. AMP dr hab. Agnieszka Zdrojek-Suchodolska	Ilość godzin	15
Wydział	Samodzielna Jednostka Dydaktyczna	Rodzaj zajęć	wykład/ćwiczenia
Instytut	Studium Pedagogiczne	Forma studiów	stacjonarne
Kierunek		Profil studiów	ogólnoakademicki
Specjalność	kompozycja, teoria muzyki, dyrygentura symfoniczna, dyrygentura chóralna, dyrygentura orkiestr dętych	Język	polski
Poziom studiów	I stopień	Status przedmiotu	fakultet

UMIĘJSCOWIENIE W PLANIE STUDIÓW (ilość godzin, forma zaliczenia, ECTS)		
Semestr III		Semestr IV 15 godzin, egzamin, 3 ECTS

Prowadzący zajęcia	Prof. AMP dr hab Agnieszka Zdrojek-Suchodolska
Cele i założenia przedmiotu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z wiedzą metodyczną z zakresu nauczania przedmiotu Kształcenie słuchu. 2. Poznanie programów nauczania i podręczników do kształcenia słuchu na różnych poziomach nauczania. 3. Poznanie warunków pracy w szkole muzycznej I i II stopnia. 4. Kształcenie warsztatu pracy nauczyciela, w tym poszukiwanie samodzielnych rozwiązań metodycznych.
Wymagania wstępne	Studenci posiadają umiejętności słuchowe i wiedzę z przedmiotów teoretycznych z zakresu szkoły muzycznej I i II stopnia.
TREŚCI PROGRAMOWE PRZEDMIOTU	
Semestr IV	
<ul style="list-style-type: none"> • Literatura przedmiotu – dorobek metodyczny z zakresu kształcenia słuchu i psychodydaktyki muzycznej. • Terminy „solfeż” i „kształcenie słuchu” w ujęciu encyklopedycznym. Historyczny rozwój form i metod kształcenia słuchu muzycznego. • Cele i zadania przedmiotu Kształcenie słuchu. Metody nauczania: względna i absolutna. • Zdolności muzyczne i możliwości ich rozwijania na zajęciach kształcenia słuchu. Charakterystyka słyszenia muzycznego. Podstawowe rodzaje i parametry słuchu muzycznego. Literatura i badania z zakresu psychologii muzyki. • Omówienie podstawowych rodzajów ćwiczeń rozwijających słuch melodyczny i harmoniczny, poczucie rytmu oraz pamięć i wyobraźnię muzyczną w zakresie szkoły muzycznej I i II stopnia. • Korelacja kształcenia słuchu z innymi przedmiotami nauczania. Rola kształcenia słuchu w kształceniu zawodowym muzyków. Specjalizacje. • Analiza programów nauczania i podstaw programowych z kształcenia słuchu w zakresie szkoły muzycznej I i II stopnia. • Podręczniki i skrypty do kształcenia słuchu wydane w latach 1946 – 2022 i możliwości ich wykorzystania na różnych poziomach nauczania. • Określanie wymagań edukacyjnych oraz kryteriów ocen. Analiza wyników nauczania na poszczególnych etapach kształcenia muzycznego. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności muzycznych. • Przygotowanie nauczyciela do poprowadzenia lekcji kształcenia słuchu. Stosowanie pomocy dydaktycznych. Prowadzenie dzienników lekcyjnych. Struktura i treść konspektu lekcji. Analiza i tworzenie własnych konspektów z kształcenia słuchu na różnych poziomach nauczania. • Relacja nauczyciel – uczeń na zajęciach kształcenia słuchu. Indywidualizacja procesu nauczania. Organizacja pracy domowej ucznia. Omawianie i rozwiązywanie wybranych problemów dydaktyczno-wychowawczych. 	

	Kod efektu uczenia się	EFEKTY UCZENIA SIĘ	Odniesienie efektów uczenia się do standardu kształcenia nauczycieli
W	SP1A_W26	Student zna i rozumie miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;	D.1/E.1.W1.
	SP1A_W27	Zna i rozumie podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;	D.1/E.1.W2.
	SP1A_W28	Rozumie integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	D.1/E.1.W3.
	SP1A_W29	Student zna i rozumie kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	D.1/E.1.W4.
	SP1A_W30	Zna konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	D.1/E.1.W5.
	SP1A_W31	Zna i rozumie metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	D.1/E.1.W6
	SP1A_W32	Zna i rozumie organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;	D.1/E.1.W7.

	SP1A_W34	Zna i rozumie metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	D.1/E.1.W9.
	SP1A_W35	Zna i rozumie rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;	D.1/E.1.W10.
	SP1A_W37	Student zna i rozumie diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;	D.1/E.1.W12.
	SP1A_W38	Zna i rozumie znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	D.1/E.1.W13.
	SP1A_W39	Zna i rozumie warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno- wychowawczej;	D.1/E.1.W14.
	SP1A_W40	Rozumie potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.	D.1/E.1.W15.
U	SP1A_U30	Student potrafi identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;	D.1/E.1.U1
	SP1A_U31	Potrafi przeanalizować rozkład materiału;	D.1/E.1.U2.
	SP1A_U33	Umie dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;	D.1/E.1.U4.
	SP1A_U34	Potrafi kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	D.1/E.1.U5.
	SP1A_U35	Potrafi podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	D.1/E.1.U6.
	SP1A_U36	Umie dobrać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	D.1/E.1.U7.
	SP1A_U37	Potrafi merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;	D.1/E.1.U8.
	SP1A_U40	Umie przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.	D.1/E.1.U11.
	SP1A_U41	Potrafi wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;	D.1/E.21U1
K	SP1A_K09	Student jest gotowy do adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	D.1/E.1.K1.
	SP1A_K11	Jest gotów do promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	D.1/E.1.K4.
	SP1A_K12	Jest gotowy do kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;	D.1/E.1.K5.
	SP1A_K13	Jest gotów do budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	D.1/E.1.K6.
	SP1A_K14	Jest gotowy do rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;	D.1/E.1.K7.
	SP1A_K15	Student jest gotów do kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;	D.1/E.1.K8.
	SP1A_K16	Jest gotowy do stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	D.1/E.1.K9.

METODY KSZTAŁCENIA

wykład, praca z tekstem i dyskusja, rozwiązywanie zadań artystycznych, praca indywidualna, praca w grupach, **kształcenie zdalne**

METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ

Wymagania końcowe – zaliczenie roku, forma oceny	Kod efektu uczenia się
egzamin	SP1A_W26, SP1A_W30, SP1A_W31, SP1A_W32, SP1A_W34, SP1A_W39, SP1A_W40, SP1A_U30, SP1A_U33, SP1A_U34, SP1A_U36, SP1A_U41, SP1A_K12, SP1A_K13, SP1A_K14, SP1A_K16
realizacja zleconego zadania	SP1A_W27, SP1A_W28, SP1A_W29, SP1A_W30, SP1A_W31, SP1A_W34, SP1A_W35, SP1A_W37, SP1A_W38, SP1A_W39, SP1A_W40, SP1A_U30, SP1A_U31, SP1A_U33, SP1A_U35, SP1A_U36, SP1A_U37, SP1A_U40, SP1A_U41, SP1A_K09, SP1A_K11, SP1A_K13, SP1A_K15, SP1A_K16

FORMA I WARUNKI ZALICZENIA PRZEDMIOTU

Warunki zaliczenia	Kontrola obecności, konspekty lekcji, wiedza z zakresu omawianej problematyki
Warunki egzaminu	Przedstawianie przygotowanych konspektów lekcji, dyskusja, omówienie.

NAKLAD PRACY STUDENTA	Ilość godzin	Punkty ECTS
Godziny realizowane przy udziale nauczyciela akademickiego (zajęcia dydaktyczne, konsultacje)	20	3
Ilość godzin samodzielnej pracy studenta (przygotowanie się do: zajęć, kolokwium, egzaminu, prezentacji, koncertu)	4	

Literatura podstawowa

- Burowska Z., Głowacka E., *Psychodydaktyka muzyczna. Zarys problematyki*, Kraków 1998.
- Dzielska J., *Kształcenie słuchu muzycznego*, Warszawa 1988.
- Ostrowski A.L., *Nauczanie zasad muzyki i kształcenia słuchu*, Szkice metodyczne, Kraków 1953.
- Seria publikacji *Z prac Międzyuczelnianej Katedry Kształcenia Słuchu* (red. D. Dobrowolska – Marucha):
- Dobrowolska – Marucha D., *Jak słuchać, aby słyszeć*. Szkice z metodyki kształcenia słuchu, cz. I i II, Warszawa 2012.
- Kształcenie słuchu – teoria i praktyka, Praca zbiorowa, Warszawa 1998.
- Kształcenie słuchu wokalistów, Praca zbiorowa, Warszawa 1999.
- Kształcenie słuchu instrumentalistów, Praca zbiorowa, Warszawa 2001.
- Z zagadnień nauczania kształcenia słuchu w szkole muzycznej I stopnia, Praca zbiorowa, Warszawa 2007.
- *Kształcenie słuchu: prezentacje – konfrontacje*, Praca zbiorowa, Warszawa 2008.
- Stachurska E., *Zagadnienia rytmu w kształceniu słuchu*, Warszawa 2003.
- Wilczyńska E., *Polskie podręczniki i skrypty do kształcenia słuchu wydane w latach 1949-1996*, Warszawa 1997.
- Wilczyńska E., *Twórczość Karola Szymanowskiego w aspekcie pedagogiki kształcenia słuchu*, Warszawa 2004.

Literatura uzupełniająca

- Markiewicz L. - Wybrane zagadnienia pedagogiki muzycznej, Katowice 2000.
- Konaszewicz Z. - *Szkice z pedagogiki muzycznej*, Warszawa 2001.
- Jordan-Szymańska A. *Droga do poznania muzyki. Ucho i umysł*, Warszawa 2014.
- Manturzevska M, H. Kotarska (red.), *Wybrane zagadnienia z psychologii muzyki*, Warszawa 1990.
- Burowska Z, E. Głowacka, *Psychodydaktyka muzyczna. Zarys problematyki*, Kraków 1998.
- Shuter R. – Dyson, *Psychologia uzdolnienia muzycznego*, Warszawa 1986.
- Gordon E.– *Nowe testy badania zdolności muzycznych*, Warszawa 1991.
- Tępiłow B. - *Psychologia zdolności muzycznych*, Warszawa 1952.
- Pilch M, Toporowski M. - *Dawne temperacje. Podstawy akustyczne i praktyczne zastosowanie*, Katowice 2014.
- Dziewulska M. - *Metodyka kształcenia słuchu*, Kraków 1948.
- Danyszowa H. - *Dydaktyka w szkole muzycznej*, COPSA, Warszawa 1962.
- Danyszowa H. - *Wybrane materiały z metodyki nauczania kształcenia słuchu i zasad muzyki*, COPSA, Warszawa 1955.
- Wesołowski F. - *Materiały do kształcenia słuchu z zasadami muzyki i harmonii*, cz. I, *Szkice z metodyki*, COPSA, Warszawa 1977.
- Hundziak A. - *Materiały do kształcenia słuchu według P. Hindemitha*, cz. I, *Uwagi metodyczne*, COPSA, Warszawa 1974.
- Dzielska J. - *Kształcenie słuchu muzycznego*, Warszawa 1988.
- Dzielska J., Peret – Ziemiańska Z. - *Rozmowy o kształceniu słuchu*, Warszawa 1992.
- Peret - Ziemiańska Z. - *Ćwiczenia do samodzielnego kształcenia słuchu*, Warszawa 1980.
- Ostrowski A.L. - *Nauczanie zasad muzyki i kształcenia słuchu*. Szkice metodyczne, Kraków 1953.
- *Założenia metodyki przedmiotów ogólnomuzycznych*. Materiały z seminarium w Radziejowicach 6-8 grudnia 1989. Instytut Pedagogiki Muzycznej AM im. F. Chopina w Warszawie, Warszawa 1991.
- *Percepcja i wyobraźnia w procesie kształcenia słuchu*, AM, Poznań 2005.
- *Kształcenie słuchu harmonicznego*, AM, Poznań 2007.
- *Rytm muzyczny w procesie kształcenia słuchu*, AM Poznań 2012.
- *Narząd słuchu, jego funkcjonowanie i możliwości percepcyjne elementów muzycznych*, Materiały z ogólnopolskiej sesji naukowej, AM, Łódź 2001.
- *Dyktańdo muzyczne w badaniach i metodyce*, Materiały z ogólnopolskiej sesji naukowej, AM, Łódź 2004.
- Seria publikacji *Z prac Międzyuczelnianej Katedry Kształcenia Słuchu* pod red. D. Dobrowolskiej – Maruchy (AMFC):
- Stachurska E. - *Zagadnienia rytmu w kształceniu słuchu*, Warszawa 2003.
- Wilczyńska E. - *Polskie podręczniki i skrypty do kształcenia słuchu wydane w latach 1949-1996*, Warszawa 1997.
- Wilczyńska E. - *Twórczość Karola Szymanowskiego w aspekcie pedagogiki kształcenia słuchu*, Warszawa 2004.
- *Zbiór zadań z egzaminów wstępnych z kształcenia słuchu do Akademii Muzycznej im. F.Chopina*, Warszawa 2004.
- *Kształcenie słuchu – teoria i praktyka*, Praca zbiorowa, Warszawa 1998.
- *Kształcenie słuchu wokalistów*, Praca zbiorowa, Warszawa 1999.
- *Kształcenie słuchu instrumentalistów*, Praca zbiorowa, Warszawa 2001.
- *Z zagadnień nauczania kształcenia słuchu w szkole muzycznej I stopnia*, Praca zbiorowa, Warszawa 2007.
- *Kształcenie słuchu: prezentacje – konfrontacje*, Praca zbiorowa, Warszawa 2008.

Biblioteki wirtualne i zasoby on-line (opcjonalnie)

- YouTube
- Imslp
- Spotify